

Česká školní inspekce Jihomoravský inspektorát

V Brně 29. srpna 2018
Čj.:ČŠIB-1399/18-B

Vyřízení námitek

Ředitelka Jihomoravského inspektorátu České školní inspekce (dále „ČŠI“) vyřídila námítky kontrolované osoby **Lištičky - lesní mateřské školy, z. s.** se sídlem Haasova 1764/41, Žabovřesky, 616 00 Brno, zastoupené ředitelkou školy Mgr. Danielou Chaloupkovou, proti kontrolnímu zjištění protokolu o kontrole čj. ČŠIB-972/18-B ze dne 13. července 2018.

Námítkám proti kontrolnímu zjištění bodu 9 protokolu o kontrole čj. ČŠIB-972/18-B ze dne 13. července 2018 se podle § 14 odst. 1 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů,

částečně vyhovuje

a kontrolní zjištění bodu 9 protokolu o kontrole čj. ČŠIB-972/18-B ze dne 13. července 2018 se mění takto:

- 9. Kontrola poskytování hmotného zabezpečení dětem, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole ve smyslu ustanovení § 122 odst. 2 až 4 školského zákona, ve znění účinném v kontrolovaném období, v návaznosti na ustanovení § 4 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění účinném v kontrolovaném období**

Škola zajistila pro nezletilé strávníky poskytování školního stravování u jiného provozovatele stravovacích služeb na základě „Smlouvy o poskytování stravování dětí na základních a mateřských školách (rámcová kupní smlouva)“ ze dne 1. 9. 2017 se zařízením školního stravování - Lakšmanna, s. r. o., kde byl vymezen mimo jiné rozsah poskytovaných služeb a organizace rozvozu jídel. Analýzou smlouvy o zajištění stravování dětí bylo zjištěno, že provozovatel stravovacích služeb se zavazuje dodávat dětem oběd, jedno předcházející a jedno doplňkové jídlo (dále strava).

Školní řád ze dne 14. 2. 2018, platný v době inspekční činnosti, stanoví, že „*dopolední svačinu si nosí děti připravenou z domova*“. Obdobné ustanovení vyplývá i ze Školního vzdělávacího programu (část 3.2. Životaspráva, Stravování). Zároveň nepřipouští jinou alternativu zajištění dopoledních svačin, ač má tuto možnost škola smluvně zajištěnu, což je v rozporu s § 122 školského zákona. Ředitelka školy uzavřela s rodiči všech dětí dohodu - *Smlouva o péči o dítě*, ve které rodiče zavazuje mimo jiné dodržovat výše uvedený školní řád. Z formulace dohody vyplývá, že škola neplní svoji povinnost poskytovat hmotné zabezpečení v plném rozsahu.

Plnění výživových norem nebylo možno ověřit s ohledem na zvolený způsob poskytování stravování, kdy část hmotného zabezpečení zajišťují zákonní zástupci dětí.

Dvě děti se na žádost zákonných zástupců stravovaly v režimu laktoovovegetariánské stravy, kterou škola zajišťovala ve spolupráci s provozovatelem stravovacích služeb na základě smlouvy.

Bylo zjištěno porušení § 122 odst. 2 a 3 školského zákona, ve znění účinném v kontrolovaném období.

Závěr

„Pro účely zvýšení dotací podle § 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, bylo Českou školní inspekcí zjištěno závažné porušení právních předpisů.“

se nahrazuje závěrem

„Pro účely zvýšení dotací podle § 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, nebylo Českou školní inspekcí zjištěno závažné porušení právních předpisů.“

V části Závěry protokolu se též vypouští věta „Zajistit školní stravování v souladu se školským zákonem a příslušnými právními předpisy.“

Námítky byly vyřízeny s následujícím odůvodněním.

Odůvodnění

Lištička - lesní mateřská škola, z. s. se sídlem na ul. Haasova 1764/41, Žabovřesky, 616 00 Brno, IČ: 03217604, rezortní identifikátor: 691010552 (dále jen „škola“), zastoupená Mgr. Danielou Chaloupkovou, ředitelkou školy (dále „kontrolovaná osoba“), podala námítky proti kontrolnímu zjištění protokolu o kontrole čj. ČŠIB-972/18-B ze dne 13. července 2018 (dále „protokol“) ve smyslu § 13 kontrolního řádu.

Kontrolovaná osoba byla s protokolem seznámena dne 23. července 2018, což potvrdila podpisem protokolu. Protokol obsahuje řádné poučení o možnosti podání námitek proti protokolu dle § 13 kontrolního řádu. Patnáctidenní lhůta pro podání námitek počíná běžet dnem, který následuje po dni, kdy se kontrolovaná osoba seznámila s protokolem. Dne 6. srpna 2018 byly námítky doručeny ČŠI. Lhůta pro podání námitek byla dodržena.

Kontrolovaná osoba uplatnila námítky proti kontrolnímu zjištění bodu 9 protokolu.

Zjištění inspekčního týmu:

V kontrolním zjištění bodu 9 protokolu bylo konstatováno porušení § 122 odst. 2 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném v kontrolovaném období, škola „*již podle školního řádu neposkytuje hmotné zabezpečení v rozsahu § 4 odst. 3 vyhlášky č. 107/2005 Sb.*“

Inspekční tým zjistil, že škola zajistila pro nezletilé strávníky poskytování školního stravování u jiného provozovatele stravovacích služeb na základě „Smlouvy o poskytování stravování dětí na základních a mateřských školách (rámcová kupní smlouva)“ ze dne 1. září 2017 se zařízením školního stravování - Lakšmanna, s. r. o., kde byl vymezen mimo jiné rozsah poskytovaných služeb (oběd, jedno předcházející a jedno doplňkové jídlo) a organizace rozvozu jídel.

Dále bylo zjištěno, že *„Ředitelka školy uzavřela s rodiči všech dětí dohodu - Smlouva o péči o dítě, ve které rodiče zavazuje mimo jiné dodržovat výše uvedený školní řád. Z formulace dohody vyplývá, že škola neplní svoji povinnost poskytovat hmotné zabezpečení v plném rozsahu.“*

Obsah námitek:

Ke kontrolnímu zjištění bodu 9 protokolu kontrolovaná osoba uvádí, že si je vědoma zákonné povinnosti poskytovat hmotné zabezpečení v rozsahu § 4 odst. 3 vyhlášky č. 107/2005 Sb., tedy v rozsahu přesnídávky, oběda a odpolední svačiny. Dále odkazuje na charakter a zákonné ukotvení lesních mateřských škol ve školském zákoně, a to v ustanovení § 34 odst. 9 školského zákona, kdy kontrolovaná osoba uplatnila výjimku podle § 2 odst. 9 vyhlášky č. 107/2005 Sb., jež umožňuje stravování mimo prostory školní jídelny, vývařovny nebo výdejny.

Kontrolovaná osoba namítá, že *„zajistila poskytování školního stravování u jiného provozovatele stravovacích služeb.“* Dále se kontrolovaná osoba domnívá, že s ohledem na konkrétní organizaci vzdělávání *„není možné zajistit dovoz dopolední svačiny ze strany provozovatele stravovacích služeb, kdy toto by bylo jednak logisticky velmi náročné, avšak především pro rodiče finančně neúnosné. V této souvislosti se ředitelka školy se všemi rodiči dohodla, že dopolední svačinu si děti nosí sami připravenou z domova...“*, přičemž se kontrolovaná osoba domnívá, že tato možnost vyplývá z § 4 odst. 1 vyhlášky č. 14/2005 Sb.

Dle tohoto zákonného ustanovení je tak na dohodě ředitele školy se zákonným zástupcem dítěte, jakým způsobem bude způsob a rozsah stravování dítěte zajištěn. Zde je třeba opětovně poukázat na skutečnost, že rodiče dětí jsou si zcela vědomi charakteru a principu fungování lesních školek. *„Z tohoto důvodu tak všichni rodiče akceptují způsob zajištění stravování, s tímto jsou srozuměni a zcela s ním souhlasí.“*

Kontrolovaná osoba v závěru námitek sděluje, že *„veškeré další zjištěné nedostatky (...) byly již odstraněny a byla přijata doporučená opatření.“* V neposlední řadě navrhuje, aby byl *„přehodnocen závěr o kontrolním zjištění pro účely zvýšení dotací...“*

Inspekční tým (Mgr. Dana Antlová, Bc. Eva Brabcová, Mgr. Světlá Mitáčková a Bc. Dana Haláková) námitkám kontrolované osoby v plném rozsahu nevyhověl a námitky byly předloženy k rozhodnutí ředitele Jihomoravského inspektorátu ČŠI.

Ředitelka Jihomoravského inspektorátu ČŠI se námitkami zabývala a vyřídila je s následujícím závěrem:

Ke kontrolnímu zjištění bodu 9 protokolu:

Dle § 122 odst. 2 až 4 školského zákona je mateřská škola povinna dětem zajistit hmotné zabezpečení spočívající v poskytnutí školního stravování v rozsahu uvedeném v § 4 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění účinném v kontrolovaném období, a § 4 odst. 3 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění účinném v kontrolovaném období. Ve třídě s celodenním provozem se jedná o oběd, jedno předcházející a jedno navazující doplňkové jídlo.

Výše citovaná ustanovení právních předpisů stanovují povinnost zajistit školní stravování, tj. umožnit odebrání jídla, a to za stanovených podmínek. Pokud však dítě, resp. jeho zákonný zástupce nemá zájem o poskytované školní stravování, může dojít k dohodě školy a zákonného zástupce tak, aby bylo zajištěno stravování jinou vhodnou formou. Právními předpisy není stanovena povinnost dítěte účastnit se školního stravování. Je-li odmítnutí školního stravování projevem svobodné vůle zákonného zástupce, je zajištěno stravování dítěte v době přítomnosti v mateřské škole (§ 4 odst. 1 vyhlášky č. 14/2005 Sb.) jinou formou a zároveň je mateřská škola připravena poskytnout školní stravování v případě změny rozhodnutí zákonného zástupce,

nedochází k porušení výše citovaných ustanovení právních předpisů. Tento právní výklad vychází ze stanoviska Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 22307/2018 ze dne 16. července 2018.

Rozsah stravovacích služeb stanovený ve „Smlouvě o poskytování stravování dětí na základních a mateřských školách (rámcová kupní smlouva)“ ze dne 1. září 2017 s firmou Lakšmanna, s. r. o. (dále „Smlouva o zajištění školního stravování“) odpovídá rozsahu stravovacích služeb pro třídu s celodenním provozem, v níž byly děti zapsány, tj. škola zajistila školní stravování v rozsahu oběd, jedno předcházející a jedno navazující doplňkové jídlo (přesnídávku a svačinu). Provozovatel stravovacích služeb se v uvedené smlouvě zavázal poskytovat školní stravování v souladu s příslušnými právními předpisy.

Ověřením skutečností na místě v době kontroly bylo zjištěno, že obědy a odpolední svačiny zajišťuje kontrolovaná osoba prostřednictvím provozovatele stravovacích služeb. Odpolední svačiny jsou ukládány do lednice. Přesnídávky zajišťují zákonní zástupci dětí.

Uvedený způsob stravování je dále stanoven v části 3.2 Životospráva v oddíle Stravování ve Školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání s platností na 3 roky od září 2017 (dále „školní vzdělávací program“) „Z organizačních důvodů dopolední svačinu připravují dětem rodiče do podepsané krabičky, jak je dítě zvyklé ...“, ve Školním a provozním řádu mateřské školy Lištičky – verze ze dne 14. února 2018 (dále „školní řád“) v části 11 Stravování (*Dopolední svačinu připravují dětem rodiče do podepsané krabičky, jak je dítě zvyklé (...) teplý oběd a odpolední svačina je zajištěn závozem z vývařovny Lakšmanna...*“), tím kontrolovaná osoba nepřipouští jinou variantu pro případ, že by se zákonný zástupce rozhodl využít zajištění hmotného zabezpečení v plném rozsahu. Jedná se tak o systémové opatření, kterým došlo k porušení § 122 odst. 2 a 3 školského zákona.

Kontrolovaná osoba dále předložila smlouvy o péči o dítě platné pro školní rok 2017/2018 (dále „smlouva o péči o dítě“) uzavřené se zákonnými zástupci jednotlivých dětí ve školním roce 2017/2018. Ze smluv o péči o dítě vyplývá, že zákonný zástupce se zavazuje dodržovat přílohy 1 - 4 Smlouvy o péči o dítě. Přílohami jsou mimo jiné školní řád a školní vzdělávací program. Samotná smlouva o péči o dítě stravování nijak výslovně neřeší (zákonní zástupci se nezřikají práva na zajištění hmotného zabezpečení), jejím podpisem se tak de facto zákonný zástupce zavazuje připravovat dětem přesnídávku, jak je uvedeno ve školním řádu a školním vzdělávacím programu, aniž by měl dle těchto dokumentů jinou možnost. ČŠI nejsou známy výhrady ze strany žádného z dotčených zákonných zástupců.

Na základě výše uvedeného ČŠI dospěla k závěru, že ustanovením uvedeným ve školním vzdělávacím programu, předloženém v době inspekční činnosti, školním řádu a smlouvě o péči o dítě kontrolovaná osoba nepřipouští jinou variantu pro případ, že by se zákonný zástupce rozhodl využít zajištění hmotného zabezpečení v plném rozsahu. Škola tak omezila právo dětí v mateřské škole na hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole, jedná se o systémové opatření, kterým došlo k porušení § 122 odst. 2 a 3 školského zákona. ČŠI doporučuje úpravu školního vzdělávacího programu a školního řádu. Výše citované ustanovení („Z organizačních důvodů dopolední svačinu připravují dětem rodiče do podepsané krabičky, jak je dítě zvyklé“ a „Dopolední svačinu připravují dětem rodiče do podepsané krabičky, jak je dítě zvyklé.“) je zavádějícím informováním (ve smyslu § 21 odst. 1 písm. f) a odst. 2 školského zákona). Tento stav se totiž může kdykoli operativně změnit rozhodnutím kteréhokoli ze zákonných zástupců, stejně tak může v zákonných zástupcích dětí přijatých v průběhu školního roku vyvolat dojem, že nemají možnost odebrat školní stravování v plném rozsahu dle vyhlášky č. 107/2005 Sb.

V závěru části Kontrolní zjištění protokolu je konstatováno, že bylo zjištěno závažné porušení právních předpisů. Obecně lze říci, že za závažné považuje ČŠI pouze taková zjištění, která

výrazným způsobem ohrožují bezpečnost nebo ovlivňují kvalitu nebo průběh vzdělávání. Dle inspekčního týmu byl uvedený závěr vztažen ke kontrolnímu zjištění bodu 6 a 9 protokolu, při vyřizování námitek k bodu 9 bylo vzato v potaz stanovisko Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 22307/2018 ze dne 16. července 2018 a není konstatováno závažné porušení právních předpisů. V důsledku porušení uvedeném v bodu 6 protokolu (týká se přijetí neočkovaného dítěte) může dojít k ohrožení zdraví dětí v mateřské škole (důležitostí dodržování příslušných ustanovení se zabývá též judikatura, např. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/14 ze dne 27. ledna 2015). Je třeba zdůraznit, že ČŠI kontroluje na základě § 174 odst. 2 a dále § 34 odst. 5 školského zákona dodržení podmínek přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání ze strany ředitelky školy, nikoliv tedy samotnou docházku neočkovaných dětí do školy. Diskuze nad nezbytností 100% proočkovanosti (s ohledem např. na praxi v zahraničí, možnost výjimek předpokládaných přímo zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a značně posunutou praxí s ohledem na povinné předškolní vzdělávání) relativizuje závažnost tohoto zjištění a není konstatováno závažné porušení právních předpisů. Ostatní zjištění na základě posouzení konkrétních pochybení a míry jejich dopadu nebyla vyhodnocena jako závažná.

Námítkám proti kontrolnímu zjištění bodu 9 protokolu se částečně vyhovuje. Kontrolní zjištění bodu 9 protokolu je změněno ve výrokové části vyřízení námitek.

Poučení o opravných prostředcích: Proti tomuto vyřízení námitek se není možné odvolat.

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

PhDr. Irena Borkovcová, MBA v. r.
ředitelka Jihomoravského inspektorátu
České školní inspekce
(elektronicky podepsáno)

Lištička - lesní mateřská škola z. s.

Vážená paní
Mgr. Daniela Chaloupková, ředitelka školy
Haasova 1764/41, Žabovřesky
616 00 Brno